

Carl Hansen (Viborg Amts 1ste Valgkreds): Ved Loven om Tilvejebringelse af Laan til Landarbejdere har Staten medvirket til, at der kan blive oprettet en hel Mængde smaa Jordbrug, og ved Kreditforeningslovene af 1880 og 82 har Staten tilsagt de mindre Husmænd en meget betydelig Støtte til Ordningen af deres Laan igennem de af dem oprettede Kreditforeninger. Jeg tror, at man kan sige, at der saaledes er ydet de mindste Husmænd en meget betydelig Støtte, men jeg tror ogsaa, at Udviklingen vil føre med sig, at der ved privat Initiativ i den kommende Tid vil blive oprettet en stor Del Ejendomme, der have en større Værdi, end disse Love omhandle, en Værdi, som jeg løst regnet vil anslaa til mellem 6 og 12,000 Kr. Naar man nu forelægger et Forslag om at udvide Maksimumsgrænsen for Taksationsværdien for disse mindre Ejendomme til 8,000 Kr., saa er det i og for sig et Fremskridt, men jeg kunde dog ønske, at den højtærede Minister og det eventuelle Udvalg vilde tage under Overvejelse, om det ikke var muligt at udvide Grænsen endnu mere, saaledes at Lovens Bestemmelser kunde komme til at omfatte Ejendomme indtil 12,000 Kr.s Værdi.

De Fordele, som opnaas for Husmændene, ere jo væsentlig følgende. Der er Statsgarantien, hvorved Laansøgerne i Husmandskreditforeningerne kunne faa deres Obligationer udbragte til en betydelig højere Kurs, end det ellers vilde være Tilfældet. Det glædede mig at høre det ærede Medlem for Thisted (N. Andersen) udtale om Statsgarantien, at man ikke længere frygtede den. Der kunde i sin Tid være skellig Grund til at nære nogen Frygt, men det ærede Medlem udtalte, at Statsgarantien rimeligvis aldrig nogen Sinde vilde blive effektiv eller komme til at koste Staten en eneste Øre. Den anden store Fordel, Husmændene have i disse Foreninger, er den korte Amortisationstid. En Husmand eller Bolsmand, der skal søge Laan i en almindelig Kreditforening, faar en Amortisationstid af 60 Aar og derover, medens Fristen i Husmandskreditforeningerne kun er 40 Aar. Endvidere have Medlemmerne den øjeblikkelige Fordel, at Staten betaler Taksationsomkostningerne, som vel ere omtrent 10 Kr. for hver Laansøger, og det er det, der har afstedkommet den største Udgift for Statskassen.

Hvis man nu overhovedet vil gaa højere op end 8,000 Kr., kunde jeg tænke mig Forslaget ændret paa den Maade, at

der gaves Husmandskreditforeningerne Adgang til at oprette en ny Serie, i hvilken Medlemmer kunne indtræde, hvis Ejendomme havde en Værdi af 6—12,000 Kr. De kom saa til at nyde de to første Fordele, jeg nævnedes, nemlig Statsgarantien for Obligationerne og den kortere Amortisationsfrist, hvorimod det ikke interesserer mig i nogen Maade, at Staten betaler Taksationsomkostningerne for dem. Det er overhovedet et stort Spørgsmaal, om det er rigtigt, at Staten skal betale de Penge, der gives ud til Taksation, idet det langt fra altid kan siges at være ubemidlede, der laane i Husmandskreditforeningerne, medens de, der have Ejendomme fra 6—12,000 Kr.s Værdi, meget ofte kunne være adskillig vanskeligere stillede i økonomisk Henseende. Kunde Loven udvides til at omfatte saadanne Ejendomme, vilde de høste stor Fordel ved Statsgarantien og den kortere Amortisationstid. Med Hensyn til denne er det jo et Spørgsmaal, som vore Nationaløkonomer spekulere svært paa, hvorledes Forholdet kan ordnes saaledes, at en Mand, der stifter Gæld, kan faa denne Gæld betalt i sin Levetid, medens han er Ejer af Ejendommen. Det er et meget stort Spørgsmaal, som sikkert i kommende Tider vil blive mere og mere brændende. Naar der skal medgaa over 60 Aar, inden en Mand kan faa sin Gæld amortiseret, vil han aldrig kunne opnaa dette, hvorimod den store Fordel ved Husmandskreditforeningernes kortere Amortisationstid er den, at mangen en Husmand eller Laantager i Løbet af den Tid kan faa saa godt som hele sin Gæld og i enkelte Tilfælde muligvis hele Gælden betalt. Det er, efter min Mening, et overordentlig stort Gode. Jeg henstiller derfor til den højtærede Minister og det kommende Udvalg at tage dette Spørgsmaal under velvillig Overvejelse.

N. C. Jensen: Dersom jeg skulde følge den ærede sidste Talers Spor og sige „og en til“, vilde jeg straks komme op til en Ejendomsværdi af 16,000 Kr., og jeg er tilbøjelig til at tro, at man vilde kunne fremføre de samme Argumenter for, at det var den rette Grænse. Det er jo rigtigt, at de Begunstigelser, som den ærede Taler nævnedes kunde vindes, ville have deres Betydning, hvor man saa sætter Grænsen. Men hvis man holder sig til det, som er Lovforslagets Tanke, nemlig at komme de mindre Ejendomsbesiddere i Møde, række dem en hjælpende Haand og